

HÚSABYGGING

Húsabyggingin er avgjört ein átroðkandi spurningur, sum alt óviltið verður umhugað av í almenna. Merkiligt nokk, hóast tað ikki kemst uttanum, at húsabyggingin er eitt líka so lívsneyðugt mál sum t.d. skipa-bygging, skúla-bygging o.a., so verður hetta ikki tikið so av okkara stýri.

Líka so neyðugt tað er fyri eitt samfelag at byggja skip, virkir, skúlar o.a. má tað vera at byggja hús at búgva í, men tíværri er sjónligt prógv fyri, at húsabygging er eitt mál sum ikki viðkemur samfelagnum, men nakað sum einstaklingurin má um at syrgja fyri, og má hetta haldast vera ein ótilgevliga skeiv uppfatan hjá okkara myndugleikum av einari týðandi samfelags uppgávu, sum húsabyggingin er.

Tað er nú einaferð so, at øll fólk eru ikki líka væl múgvaði, at tey kunnu útvega tann pening sum krevst til húsabygging í hesi dýrtíð, um tey hava besta hugin til tað, tí hvør vil ikki vera sín egin.

Ásannast má, at ongastaðni verður so litið gjørt fyri húsabygging sum her heima hjá okkum. Tað er heldur ikki bara byggingin, sum liggur á láni, eisini leiguloggávan. Serliga í Havn verður nógv gjørt av at búgva í leigaðum hólum, men hvussu er okkara leiguloggáva? Eisini her lata okkara myndugleikar ganga sum best ber til, tí tað ikki sviðir at teimum sjálvum. Ein og hvør leigir út fyri tann okkurpris, honum lýstir uttan at nakar er, sum tykist hava skyldu til at tala at. Hetta er eisini ein orsök til, at fólk ongantíð koma sær so upp figgarliga at tey gerast for fyri at byggja sær sitt egna heim.

Tað er sjálvandi gott at spari kassin lænir til húsabygging og síðan bankin eitt minni uppi-skoytislán fyri okursrentu, men fyri tí at sláa seg til tols og halda okkara lánlikindir til húsabygging vera í lagi er so heilt burtur við. Soleingi láni-viðurskiftini ikki vera betur og somuleiðis leiguviðurskiftini, er og verður tað framvegis gjørligt fyri tey øvissu at útneytta tey, ið ikki kunna fáa sín egnu hús — nakað mark fyri okursleigu, tykist ikki vera.

Her krevur sanniliga annað skil á og tað í skundi.

Sjálvan rikur av ongum, sigur gamalt fóroyskt orðatak.

Fyri nakað síðan kom út millum fólk, hvussu illa stóð til við teimum útlánum spari-kassin hevði í húsabygging, men ymist var, sum tað lá á ljóði millum fólk, sum altíð er við øllum, tað hevur hug at vaksa munn út munn. Skuldi tað nú verið so sum tað varð sagt, var tað sjálvandi synd fyri tey, tað rakti.

Tíðindini finga sparikassastjórnan í útvarpið at avsanna øleysasøguna, sum hann segði tað vera.

Annars er synd at siga, at nakað kom fram, ið var vert at taka til eftirtektar.

Eitt sum er bjarging fyri tey, sum byggja hús er, at tey kunna leiga út fyri hogan pris til tey, ið ikki sjálvi hava møguleika at byggja. Vóru aftur imóti byggi-viðurskiftini so, at øll kundu

byggt og eingin leigari, so vildi bíkетиð sæð annarleiðis út enn tað ger. Einku er so ringt at tað ikki er gott fyri okkurt, plagar at verða sagt.

Tað er ikki so langt síðan sparikassin segði seg ikki kunna lenda 40 pst. uttan so, at húsaprisurin ikki lá hægri enn 50.000 krónur, lá hann omanfyri, kundi hann ikki lenda 40 pst., tí til tess hevði hann ikki nóg stóran likviditet. Men hvussu hevði húsabygging verið mogulig sum prisurin er, um

sparikassin helt seg til umtalaða byggipris. (?)

Húsabyggingin er eitt sosialt mál og tað ber tí ikki til at geva hetta mál upp til skutil.

Javnaðarflokkurin sum er einasti sosialt hugsandi flokkur, má umhuga eitt uppskot, sum kann verða húsabyggingini ein holl loysn og somuleiðis koma við einum hóskaðum uppskoti til leiguloggávu; hetta er eitt ynski frá nógvum og eisini eitt krav, tí tað er bráðneyðugt, um ein stórtur partur av fólki ikki skal lida undir óvstórum órætti í samfelagnum.

s. n.

SVEINAPRÓGV

Hesir læringar hava gjørt sveina roynd:

Maskinsmiðir:

Mortan Leo Clothier, Argjum
Kristian J. Nattestad, Miðvági, rós
Karstin Ragnar Frederiksberg, Strendur, rós

Peter S. Olsen, Skála, bronsumedal.
Peter Hentze, Sandi, rós
Sverri Patursson, Kirkjubø, rós
Sámal N. Knudsen, Glyvvar, rós
Jákup Olsen, Vestmanna, rós
Jógvan Páll Sevdal, Fuglafirði, bronsumedalju
Elith Martin Hammer, Argjum, rós
Mogens Dahl, Vági
Knút Johan Nielsen, Vági, rós

Automekanikarar:

Gisle Rasmussen, Tórshavn
Simun í Dali, Tórshavn
Jacob A. Mohr, Tórshavn, rós
Oddmar Rasmussen, Tórshavn, bronsumedalju
Heðin úr Konoy, Skipanesi
Kaj M. F. Skibenæs, Skipanesi, rós
Páll Skorastein, Lørvík
Liggjas Hansen, Gøtugjógv, bronsumedalju

Rør- og blíksmiðir:

Thomas Juul Askham, Tórshavn

Radiomekanikari:

Oddmar Marsten, Klakksvík
Carl F. Marsten, Klakksvík, rós
Finnbogi Johannesen, Tórshavn

Elektromekanikari:

Torleivur Hoydal, Tórshavn

Elektrikari:

Jacob Eli Klode, Vági

Húsasmiðir:

Hans F. A. Egholm, Tórshavn
Eyðun Hansen, Nólsoy, rós
Heini Glerfoss, Mikladal, rós

Bygningssnikkarar:

Martin Kartin Clementsen, Tórsh.
Samuel A. Toftenæs, Tórshavn
Niels Thomasen, Miðvági
Joan Peter Thomsen, Frøðba

Mobilsnikkari:

Ove Gutte Peter Davidsen, Nesvík, bronsumedalju

Bakari & Kondittari:

Levi á Roykheggi, Saltnesi.

Seyðatraðir, bóndabruk eila neytahald

Tá traðarlógin kom í gildi var ivaleyst hugsanin tann, at ognarleysir menn skuldu kunna fáa jorð at arbeiða — hagarjorð, sum lá nærmast ónýtt. Henda lóg kom væl við og mangur, sum ikki átti óðalsjorð og ikki var bóndaborin, gjørdi bruk av hesi lóg, laðaði garð um hagalendi og fór undir at gera haga til bó. Og hóast nógv knoss, sveitta og strið, so var gleðin stór at eiga nakað og ikki minni tá kúgv var komin á básin.

Fáur var tó so heppin, at hann, um ikki hagarleigarin gav loyvi til útrakstur, var førur at leggja so nógv upp úr nýggjum, at hann, sum hetta arbeiðið byrjaði, fekk stórvegis nýttu ella úrtøku av sínum strevi og striði, tí amboðini vóru ring og tungt er at gera haga til bó.

Men næsti maður fekk fulla nýttu av trøðni, og í teirri ringu tíðini millum kriggini var tað trøðin, sum bjargaði mongum heimi frá at lida neyð.

Tey seinastu árinu er komin veruliga gongd á útskiftingina, bæði innangarðs og uttargarðs. Hugsanin við lógini um útskift-

ing var ivaleyst tann, at tá bórurin var lagdur saman, og hagararnir sundurbýttir, vildi møguleikin fyri meira rationellum jarðabruki verða nógv stóri, neytatalið vaksa og kjotframleiðslan og mjólkaframleiðslan vaksa munandi.

Men hetta kom at verða heilt annarleiðis. Neytatalið minkar ájavnst við at útskift verður, mjólkaframleiðslan og kjotframleiðslan í sama mun. Ársókin til hesa størstu afturgongd kann verða meira enn ein. Men tann størsta ársókin er tann, at teir, sum kúgv hava hildið, eru fyrst og fremst traðarmenn, sum hava havt kúnna í haganum ein part av sumrinum og heima um veturin. Hetta hevur verið einasti møguligi bruksformur, við tað at traðarmannannaðhvørt fulla so langt burtur frá hús, at illa bar til at seta neyt har ella tað, at trøðin liggur á bratt lendi, at ikki bar til at seta kúgv fasta á henni. Men eisini tí at ikki øll trøðin var undandrykað, og tí ikki fœddi kúgv alt árið.

Tá so útskift varð minkaði

SANGUR YRKTUR TIL 30 ÁRA VEITSLU NORÐOYA JAVNAÐARFELAGS

Lag: Fast stóð í fonnum ...

1. Stóðu í Atlantshavi sum brøður
fast bygðar oyggjar, tær standa væl enn;
skald hava skrivað og kvøðið teim kvøður,
eggjað til hjartskygni kvinnur og menn.
Seint funnst frægir, ið vunnu á mál,
tjóðina stímbra til saman at standa,
javnaðar hugsjón og fræls brøðrasál,
fosturlands hevandi anda.

2. Old hevur farið og old hevur komið,
fúnað til fon hevur ætt eftir ætt;
hvør hevur fram gjøgnum grunsið seg svomið;
berandi boð, at nú dimmið er lætt?
Júblið nú, norðingar, triðið ár
javnaðarfelagið gamalt man vera,
turr eru tár nú, og grødd eru sár,
gloymt gamalt hat nú skal vera.

3. Minnst væl enn tá ið smátt var í kova,
pjaltar á kroppinum — smáttan var kold,
svong fór mong mamma við börnum at sova,
farin so eru mong minnilig kvold.
Tátið hon er ikki náttíðar lík,
búnar á kroppin frá uttast til innast,
eingin sær mun millum fátæk og rík,
vert er at virða og minnst.

4. Norðingar, suðingar, eystur og vestur,
lat okkum fylgjast um oyggjarnar fast
tvinnast vit saman, ei strongurin brestur
tvídráttarhuganum fáa vit bast.
Ein fyri øllum og øll fyri ein!
herróp má vera, um grøður skal trivast,
tað gevur tjóðini mergin í bein,
sannførast, búast, upplivast.

5. Figgindar ræddir um oyggjarnar skriða,
ræddir, tí lívssagan er ikki som,
standa tí veikir á valin at striða,
sokknir í grunsið sum neytið í fonn.
Standa vit saman og brynjaðir væl,
nørist í hvørjum so væl sosialisman.
Lít á, at fjølna og fúna brátt skal
kapitalist egoisman.

6. Ríkur og fátækur, fylkist á valin,
strembandi fram, har ið armóðin er,
reinir í huga og sterkir í tali,
javnaðar frælsi til treingjandi ber,
tá roynist mentað hin fóroyska tjóð,
samsinnur feringur, vitin og vanur,
fagnaður væl millum brøðurnar stóð,
minnsti, men hvítasti SVANUR.

MARTIN EYSTURDAL

neytatalið niður í helvt ella minni — hetta eru mong dom-ið um. Nú hevur seyðaráðgevarin áhugaverða grein í bløð-unum, har hann visir á, at tað er ólíka hentari at halda seyð á traðunum enn at halda neyt, og kemur hann til eitt ógviliga inter-essant úrslit.

Seyðaráðgevarin sigur her, at tað er nógv meira lønsamt at halda seyð enn neyt og visir á: At tað er nógv minni arbeiði av at halda seyð enn neyt, 2) at ein kúgv etur móti 14—16 áseyðum, 3) at hesir 14—16 áseyðir kunnu eiga 23—25 lomb sum eiga at veða 12—15 kg pr. stk.

Roknskapið sær tá soleiðis út, um vit bert rokna netto-áðóðan annaðhvørt av seyða-trøðni ella av neytatrøðni:

NEYTAHALD:

ein fult uppdyrka trøð fóðrar eina kúgv árið runt. Nettovinningur (sambært skriv frá líkningarráðnum) kr. 300,00

SEYÐAHALD:

Ein fult uppdyrka trøð fóðrar 14—16 áseyðir, sum eiga 23—25 lomb, ið veða 12—15 kg. (siga vit 23 lomb á15 kg.) verður netto-úrtøkan (eftir kunngerð frá líkningarráðnum) netto kr. 2.300,00.

Munurin er so sjónskur, at her er skiljandi, hví neytatalið minkar, og menn eru farnir meira og meira yvir til seyða-brúk. Ein kann vast í, um hesi tøl, seyðaráðgevarin nevnið, eru at líta á, men bæði er hann skilamaður og so visir hann á menn og úttalið, hvørs orð eru til at líta á. Men sjálvt um nú seinra talið skuldi verið í hægra lagi, so er munurin so stórur, at tað er einki at ivast í, at mangur, sum vegna útskiftingina var noyddur at taka kúnna av, fer at leggja um til seyða-brúk, tí tað er ivaleyst langt meira lønsamt og nógv minni arbeiðiskrevjandi.

Traðarmaður.

Lýsið í Sosialinum!